

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 240

van **VERA JANS**

datum: 19 december 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Verslavingszorgcentra - Stand van zaken

Vanaf 1 januari 2019 werden de operationale taken met betrekking tot de verslavingszorgcentra met een revalidatieconventie overgenomen van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV). In de beleidsnota wordt beklemtoond dat de Vlaamse Regering zal inzetten op een versterking van het aanbod en het uitrollen van initiatieven zoals herstelacademies. Dat wordt ondergebracht in de eerstelijnszorg.

1. Hoeveel verslavingszorgcentra met een revalidatieconventie zijn er in Vlaanderen? Graag een onderscheid per provincie.
2. Hoeveel patiënten waren opgenomen in Vlaamse verslavingszorgcentra in 2022, in 2021, in 2020 en in 2019?
 - a) Graag een onderscheid per provincie.
 - b) Indien mogelijk een onderscheid tussen de verschillende verslavingsproblematieken.
3. Hoeveel mensen hebben gebruikgemaakt van het aanbod van de herstelacademie? Graag een onderscheid per regio.
4. Welke projecten die onderzoek en innovatie in de aanpak van verslavingsproblematieken bevorderen, worden door de Vlaamse overheid gesteund? En hoeveel middelen krijgen deze projecten?

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 240 van 19 december 2022
van **VERA JANS**

1. Er zijn in totaal 14 verslavingszorgcentra met een revalidatieovereenkomst, waarvan 1 centrum, 't Kader, opstart eind januari 2023.

Provincie Antwerpen

- ADIC vzw - residentieel
- MSOC Free Clinic - ambulante
- 't Kader - residentieel

Provincie Limburg

- Katarsis vzw - residentieel
- Zorggroep Zin - ambulante

Provincie Oost-Vlaanderen

- De Sleutel internaatsafdelingen - residentieel
- De Sleutel dagcentra (Antwerpen-Mechelen-Gent-Brugge) - ambulante
- Residentieel Kortdurend Jongerenprogramma De Sleutel - residentieel
- De Kiem - residentieel en ambulante
- MSOC Gent - ambulante

Provincie Vlaams-Brabant

- De Spiegel - residentieel en ambulante
- MSOC Vlaams-Brabant - ambulante

Provincie West-Vlaanderen

- Kompas - residentieel en ambulante
- MSOC Oostende - ambulante

Verschillende verslavingszorgcentra hebben antennewerkingen in verschillende steden/gemeenten. De Sleutel dagcentra en Zorggroep Zin werken zelfs provincie-overschrijdend.

Zorggebruikers zijn vaak afkomstig uit een andere regio dan deze waarin de voorziening gelegen is.

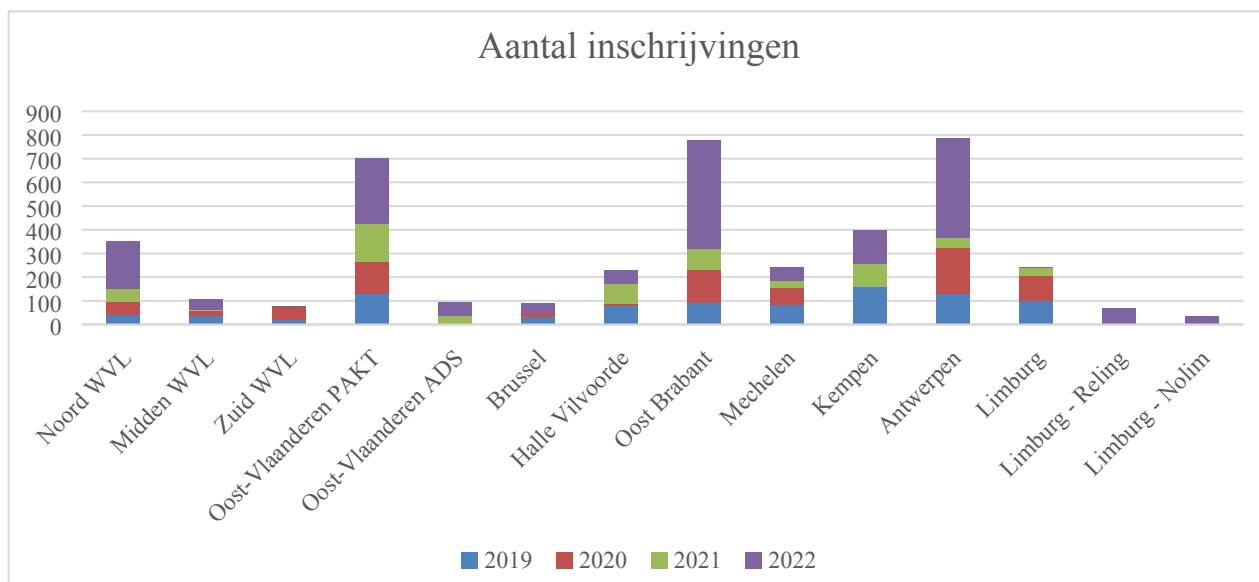
2. De gevraagde informatie is terug te vinden in de TDI (Treatment Demand Indicator)-rapporten. Deze kan u terug vinden op de website van Sciensano: <https://www.sciensano.be/nl/search/biblio/TDI-registratie>. De TDI-registratie gebeurt in ziekenhuizen, verslavingszorgcentra en CGG's. Het deelnamepercentage onder die centra is bijna 90%.

De gegevens voor 2022 zijn nog niet beschikbaar. De gegevens hebben betrekking op de nieuwe behandelingsepisodes van mensen met een verslavingsprobleem in Vlaanderen in alle soorten behandelingsstijpe in 2019, 2020 en 2021.

3. Herstelacademie – aantal deelnemers
Voor 2022 zijn de cijfers beschikbaar tot oktober 2022 en dus nog onvolledig.

1865 mensen schreven in 2022 in op het aanbod van een herstelacademie, voor een aantal regio's is dit meer dan een verdubbeling t.o.v. vorige jaren. Gemiddeld bestaat het aanbod uit 4 sessies en kennen Herstelacademies een aanwezigheidspercentage van 75%. Over alle sessies heen zouden er **5595** mensen bereikt zijn.

Uiteraard zien we in 2021 ook een corona-effect, 8 van de 13 Herstelacademies zijn toen overgeschakeld op een online aanbod waardoor er toch nog een groep van **631** mensen kon bereikt worden.

	2019	2020	2021	2022
Noord WVL	43	53	56	201
Midden WVL	35	25		46
Zuid WVL	21	54	0	0
Oost-Vlaanderen PAKT	128	137	159	278
Oost-Vlaanderen ADS	0	0	38	58
Brussel	31	20		41
Halle Vilvoorde	80	6	86	56
Oost Brabant	89	143	90	457
Mechelen	82	75	28	58
Kempen	160	94	94	143
Antwerpen	133	190	45	420
Limburg	102	103	35	-
Limburg - Reling				71
Limburg - Noolim				36
Aantal inschrijvingen	904	900	631	1865

Opmerkingen:

- De regio Zuid West-Vlaanderen start vanaf 2023 terug met een cursusaanbod. Hun aandacht ging de voorbije twee jaar voornamelijk naar de opstart van hun ontmoetingsplek Thus.
- Limburg organiseert het aanbod provinciaal en heeft pas vanaf 2022 een deelwerking per netwerk (NOOLIM en Reling).

- De regio Mechelen signaleert een onder-rapportering, dit wordt bij volgende rapportering rechtgezet.

4. Herstelacademies - Thema verslaving

Psyche krijgt vanuit het relanceplan Vlaamse veerkracht middelen om de Herstelacademies te ondersteunen en hierbij specifiek aandacht voor het thema verslaving te hebben. Voor de concrete invulling hiervan is een samenwerking voorzien met het VAD.

In 2020 en 2021 werden 5 cursustitels ingepland werden een directe link met verslaving. In 2022 werden 8 cursussen gegeven rond verslaving en middelengebruik aan 51 deelnemers.

TANDEM

De TANDEM werking staat in voor de toeleiding en aanmelding na detentie van gedetineerden naar de geestelijke gezondheidszorg, inclusief verslavingszorg. Deze werking wil de gedetineerde met een geestelijk gezondheidsprobleem op een positieve manier laten kennis maken met de hulpverlening, wil informatie geven over de bestaande hulpverlening en indien de gedetineerde dit wenst samen met hen zoeken naar de best passende hulpverlening. TANDEM neemt ook alle stappen naar de toeleiding op zich.

TANDEM werd opgestart in 2017. In 2020 werd beslist om een uitbreiding van budget te voorzien voor TANDEM om tegemoet te komen aan een aantal belangrijke noden, enerzijds het wegwerken van de wachtlijsten en anderzijds het versterken van de brug binnen-buiten. Er wordt momenteel een jaarlijks budget voorzien van 530.000 euro.

Programma vroegdetectie en vroeginterventie binnen de netwerken geestelijke gezondheidszorg kinderen en jongeren

De Vlaamse overheid zet ook bewust in op vroegdetectie en vroeginterventie, waarbij de netwerken geestelijke gezondheid kinderen en jongeren proberen zoveel mogelijk kinderen en jongeren te bereiken tussen de leeftijd van 0- 23 jaar, die een verhoogd risico hebben op de ontwikkeling van ernstige psychische problemen en/ of reeds uitvallen op verschillende domeinen zonder al in aanmerking te komen voor een diagnose. En dit omwille van:

- een zekere kwetsbaarheid vanuit een kind-factor (bv. Jongeren met problematisch experimenterende druggebruik,...)
- een zekere kwetsbaarheid vanuit de risicovolle omgeving waarin ze opgroeien en/ of afstemmingsproblemen (bv. kinderen van ouders met verslavingsproblemen)
- een zekere kwetsbaarheid die vaker voorkomt in bepaalde ontwikkelings- en overgangsfases (bv. infants, transitieleeftijd,...)

of de combinatie van bovenstaande

Het programma vroegdetectie en vroeginterventie loopt reeds sinds 2017 in heel Vlaanderen en Brussel. Op jaarbasis investeert de Vlaamse overheid 2.295.311,92 euro in dit programma.

Online hulpverlening binnen de geestelijke gezondheidszorg

Voor de periode 2022-2023 werd een nieuwe overeenkomst afgesloten voor het project online hulpverlening (alcoholhulp.be, cannabishulp.be, gokhulp.be, drughulp.be en depressiehulp.be).

Volgende budgetten werden hieraan toegekend:

2022: 865.541,42 euro

2023: 933.340,60 euro

Naast de subsidies voor online hulpverlening, wordt ook het project Blended hulpverlening gesubsidieerd voor de periode van 1 oktober 2021 tot en met 31 december 2023, specifiek voor de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg. Deze middelen worden aangewend om relevante tools te bundelen en dit te matchen aan de behoefte van de CGG, alsook voor vorming en intervisie om de CGG-medewerker meer vertrouwd te maken met de mogelijkheden van online-hulpverlening. Bij onder andere verslavingsproblematieken worden reeds online hulpverleningstools ingezet.

Relanceprojecten Vlaamse Veerkracht

Er is 543.183,33 euro toegekend aan de revalidatievoorzieningen verslavingszorg om 6,5 VTE aan te werven vanaf april 2022 en gedurende 16 maanden in te zetten op een aantal tijdelijke opdrachten.

Revalidatievoorzieningen verslavingszorg zetten in de projectperiode in op herstelgerichte, ambulante én laagdrempelige zorg in alle betrokken netwerkgregio's. De focus ligt op de zorgknoten van de meest kwetsbare zorggebruikers.

Elk netwerk kiest minstens één van onderstaande thema's om innovatief mee aan de slag te gaan:

- 1) Aanklappende en outreachende zorgvormen bij zorgwekkende zorgmijders
- 2) Wachtlijstmanagement
- 3) Doelgroep verruiming
- 4) Netwerkgerichte expertisedeling en hulpverlening

Ambulant voortraject 't Kader

In 2021 werd een subsidie van 700.000 euro toegekend aan de revalidatievoorziening 't Kader voor een project dat gedurende de duurtijd (1 december 2021 tot en met 31 december 2022) intensief inzette op een nieuw ambulant aanbod voor zorggebruikers met een middelenproblematiek in de Kempen. Dit gebeurde in afwachting van de opstart van de residentiële voorziening 't Kader.

Het voortraject zette sterk in op het uitbouwen van samenwerkingsverbanden met het oog op zorgtrajecten op maat voor zorggebruikers met een middelenproblematiek, expertiseversterking en -uitwisseling en de uitbouw van een bijkomend laagdrempelige ambulant groepsaanbod voor zorggebruikers en hun context. De uitgebouwde samenwerking en een wezenlijk deel van het nieuwe aanbod wordt gecontinueerd na afloop van dit project.

Dit project situeert zich in de Kempen, waar er een uitgesproken onderaanbod is aan gespecialiseerde drughulpverlening in vergelijking met de rest van Vlaanderen.

Beheersovereenkomsten preventief gezondheidsbeleid

Zoals opgenomen in het antwoord op vraag 434 wordt in het kader van het preventief gezondheidsbeleid rond tabak, alcohol, drugs, gamen, gokken en psychoactieve medicatie gewerkt met beheersovereenkomsten. De beheersovereenkomsten met de partnerorganisatie tabak en de partnerorganisatie alcohol, drugs, gamen, gokken en psychoactieve medicatie lopen tot eind 2025. Het subsidiebedrag wordt jaarlijks geïndexeerd.

Project cocaïne

In 2022 werd een subsidie van 112.700 euro toegekend aan VAD voor de periode 1 november 2022 tot en met 31 augustus 2023 voor de eerste fase van een project rond cocaïne, onder andere naar aanleiding van de maatschappelijke onrust hieromtrent. In een eerste fase zal een vooronderzoek gevoerd worden om te achterhalen welke strategie (selectie dan wel geïndiceerde preventie) het meest impact kan betekenen, om dan in een tweede fase de effectieve preventiemethodiek uit te werken.